

ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж,
түүний удирдлагын тухай хуульд нэмэлт оруулах
тухай хуулийн төслийн талаар

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуульд¹/ МУЗЗНДНТУтХ/-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг 5 зүйлтэйгээр боловсруулсан.

1.Хуулийн төслийн 1 дүгээр зүйлийн 1-3 дах заалтаар МУЗЗНДНТУт хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.1.21 дахь заалтад “Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний зарим агентлагийн дарга, удирдлагыг хуульд заасны дагуу томилж чөлөөлөх” гэсэн заалт нэмэхээр тусгасан талаар:

Монгол Улсын Үндсэн хуульд оруулсан 2019 оны нэмэлт, өөрчлөлтөд нийцүүлэн 2020 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдөр МУЗЗНДНТУт хуулийг шинэчлэн найруулсан бөгөөд уг шинэчилсэн найруулгаар орон нутгийн чиг үүргийн давхардлыг арилгаж, баг, сум, аймаг, хороо, дүүрэг, нийслэлийн иг үүргийг зааглан, улмаар тухайн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх эрх, үүргийг тухайн шатны засаг даргад тусгайлан олгосон байдаг. Энэ хүрээнд:

1.1.МУЗЗНДНТУт хуулийн 60 дугаар зүйлд Аймгийн засаг даргын бүрэн эрхийг тогтоож өгсөн заалтууд дунд аймгийн засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний зарим агентлагийн удирдлагыг хуульд заасны дагуу томилж чөлөөлөх эрхийг шинээр тусгаж өгөхөөр төсөлд тусгав.

1.2.МУЗЗНДНТУт хуулийн 62 дугаар зүйлд Дүүргийн засаг даргын бүрэн эрхийг тогтоож өгсөн заалтууд дунд дүүргийн засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний зарим агентлагийн удирдлагыг хуульд заасны дагуу томилж чөлөөлөх эрхийг шинээр тусгаж өгөхөөр төсөлд тусгав.

1.3.МУЗЗНДНТУт хуулийн 63 дугаар зүйлд Нийслэлийн засаг даргын бүрэн эрхийг тогтоож өгсөн заалтууд дунд нийслэлийн засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний зарим агентлагийн удирдлагыг хуульд заасны дагуу томилж чөлөөлөх эрхийг шинээр тусгаж өгөхөөр төсөлд тусгав.

2.Хуулийн төслийн 2 дугаар зүйлийн 1 дэх заалтаар МУЗЗНДНТУт хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.6 дахь заалтыг дараах байдлаар өөрчлөн найруулахаар тусгасан талаар:

ОДООГИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ	ТӨСЛИЙН ХУВИЛБАР
38.6.Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын төлөөлөгчдийн гуравны нэг хүртэлх	"38.6.Аймаг, сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын төлөөлөгчдийн

¹ 2020 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр батлагдаж, 2022 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэх дагаж мөрдсөн Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль <https://legalinfo.mn/mn/detail/16106891904801>

хувь нь төрийн захиргааны албан хаагч байж болно.	гуравны нэг хүртэлх хувь нь төрийн захиргааны албан хаагч байж болно,” гэж өөрчлөн найруулах.

Энэ өөрчлөлт оруулснаар хөдөө орон нутаг төрийн захиргааны мэргэшсэн, туршлагатай албан хаагч нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага болох Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын сонгуульд нэр дэвшин, улмаар сонгогдсон тохиолдолд төрийн захиргааны албан тушаалаа давхар хаших боломж бүрдэх бөгөөд үүнийг сумын нэгэн адил нийт ИТХ-ын гуравны нэг хүртэлх хувь нь давхар байж болохоор тусгасан болно. Өөрөөр хэлбэл, аймгийн засаг дарга нь тухайн шатны ИТХ-ийн төлөөлөгчөөр нэр дэвшин сонгогдсон төрийн захиргааны албаны туршлагатай, мэргэшсэн албан хаагчийг тухайн албан тушаалд үлдээх, улмаар дэвшүүлэн томилох замаар мерит зарчмыг төрийн албанд хангуулахад чухал ач холбогдолтой зохицуулалт болох юм.

4.Хуулийн төслийн 3 дугаар зүйлд тухайн хуульд нэмэлтээр оруулсан заалтын улмаар хуулийн зарим заалтын дугаар өөрчлөгдөж буй талаар:

4.1.Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.1.21-д “Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний зарим агентлагийн дарга, удирдлагыг хуульд заасны дагуу томилж чөлөөлөх;” гэсэн заалт нэмэлтээр орж байгаа тул өмнө байсан 60.1.21 дэх заалтын дугаарыг “60.1.22” гэж,

4.2.Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 62 дугаар зүйлийн 62.1.13-д “Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний зарим агентлагийн дарга, удирдлагыг хуульд заасны дагуу томилж чөлөөлөх;” гэсэн заалт нэмэлтээр орж байгаа тул өмнө байсан 62.1.13 дахь заалтын дугаарыг “62.1.14” гэж,

4.3.Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 63 дугаар зүйлийн 63.1.13-д “Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний зарим агентлагийн дарга, удирдлагыг хуульд заасны дагуу томилж чөлөөлөх;” гэсэн заалт нэмэлтээр орж байгаа тул өмнө байсан 63 дугаар зүйлийн 63.1.13 дахь заалтын дугаарыг “63.1.14” гэж, 63.1.14 дэх заалтын дугаарыг “63.1.15” гэж, 63.1.15 дахь заалтын дугаарыг “63.1.16” гэж тус тус өөрчилсөн.

5.Хуулийн төслийн 4 дүгээр зүйлээр Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.6 дахь хэсгийн тайлбарыг хасахаар тусгасан талаар:

Хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.6 дахь хэсгийг 2024 оны орон нутгийн ээлжит сонгуулиас эхлэн дагаж мөрдөхөөр тусгасан байх бөгөөд 2024 оны 2024 оны орон нутгийн ээлжит сонгууль нэгэнт болж өнгөрснөөр энэ зүйл хэрэгжиж эхлээд байгаа болно. Иймд энэ зүйл хэсгийг өөрчлөн найруулж, уг зүйлийн зохицуулалт нь зөвхөн “сумын” гэж байсныг “аймаг” гэж нэмж найруулснаар хуулийн зүйлийн дараах тайлбарыг хасах нөхцөл бүрдсэн болно.

"Тайлбар: -Энэ хэсгийг 2024 оны орон нутгийн ээлжит сонгуулиас эхлэн дагаж мөрдөх бөгөөд 2024 оны орон нутгийн ээлжит сонгуулийн дүн гарах хүртэл аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Хурлын

Төлөөлөгчдийн гуравны нэг хүртэлх хувь нь төрийн захиргааны албан тушаал эрхэлж болно."

6.Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг 2026 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөхөөр тусгасан талаар:

Хуулийн төсөлд Засаг даргад өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний агентлагийн удирдлагыг томилох, чөлөөлөх эрхийг олгосноор өмнөх удирдлага жилийн үйл ажиллагааны тайланг тавих, ажил үүргээ дүгнүүлэх боломжийг олгох үүднээс хууль батлагдсаны дараагийн жилийн 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр дагаж мөрдөгдөхөөр тусгалаа.

---oOo---